

Laboratorium 4 – Zmienne środowiskowe, argumenty linii komend, przetwarzanie plików

Cele dydaktyczne

1. Zapoznanie ze zmiennymi środowiskowymi i czytaniem parametrów z linii komend w języku Python.
2. Zapoznanie z uruchomieniem procesów i komunikacji z nimi.
3. Zapoznanie z przetwarzaniem danych w formatach CSV oraz JSON.
4. Zapoznanie z operacjami na systemie plików.

Wprowadzenie

Zmienne środowiskowe

Istnieją różne sposoby na sterowanie wykonaniem programów komputerowych. Zmienne środowiskowe są zmiennymi, których wartości są ustawiane poza programem, najczęściej przez funkcjonalności wbudowane w system operacyjny albo oprogramowanie zarządzające wykonywaniem usług. Zmienne środowiskowe składają się z par nazwa-wartość. Mogą przechowywać np. konfigurację aplikacji, co jest dobrą praktyką [w tworzeniu aplikacji uruchamianych jako usługi](#).

Innym sposobem sterowania przebiegiem wykonania programu jest wykorzystanie argumentów linii komend. W języku Python dostępne są one na liście [sys.argv](#). Pierwszy argument odpowiada nazwie skryptu, a kolejne reprezentują przekazane parametry. W kolejnych laboratoriach wykorzystane zostaną narzędzia wspierające tworzenie zaawansowanych CLI (ang. command-line interface).

Zadania

1. Napisz skrypt, który wyświetli na wyjście standardowe listę wszystkich [zmiennych środowiskowych](#).
  - a. Niech skrypt umożliwi uruchomienie go z [dowolną liczbą parametrów linii komend](#). W takim przypadku, należy przefiltrować zmienne do wyświetlenia na wyjściu standardowym. Warunkiem wyświetlenia zmiennej i jej wartości jest istnienie parametru, którego wartość zawiera się w nazwie zmiennej.

b. Zmienne powinny być wyświetlone w porządku alfabetycznym.

Punkty: 1

2. Napisz skrypt, który operuje na zmiennej środowiskowej PATH. Zmienna ta wykorzystywana jest w różnych systemach operacyjnych, m.in. Windows, Linux, Mac OS X. Zmienna ta zawiera katalogi, w których znajdują się pliki wykonywalne, które mogą być uruchamiane bez wpisywania pełnej ścieżki do pliku. Skrypt powinien umożliwić, z wykorzystaniem samodzielnie ustalonych parametrów linii komend, na realizację poniższych funkcjonalności :
- Wypisanie na wyjście standardowe wszystkich katalogów znajdujących się w zmiennej środowiskowej PATH, każdy w osobnej linii.
  - Wypisanie na wyjście standardowe każdego katalogu znajdującego się w zmiennej środowiskowej PATH wraz z listą wszystkich plików wykonywalnych [znajdujących się w tym katalogu](#).

Punkty: 1

3. Napisz program w ulubionym języku programowania (dowolnym, np. C, C++, Rust, Go, Java, Python, PHP, ...), który:
- czyta z wejścia standardowego ścieżkę do pliku tekstowego
  - analizuje plik tekstowy pod kątem statystycznym, a następnie dla oblicza następujące informacje:
    - ścieżka do pliku,
    - całkowita liczba znaków,
    - całkowita liczba słów,
    - liczba wierszy,
    - znak występujący najczęściej,
    - słowo występujące najczęściej.
  - wynik obliczeń wypisywany jest na wyjście standardowe powinien w formacie *.csv
  - Następnie, napisz skrypt w języku Python, który:
    - przyjmuje jako argument linii komend ścieżkę do katalogu w systemie plików,
    - z wykorzystaniem modułu [subprocess](#) uruchamia napisany powyżej program do obliczeń, przesyłając na wejście standardowe ścieżki do kolejnych plików,
    - przetwarza dane wyjściowe kolejnych wywołań programu, zapisując wynik jako listę słowników,
    - wypisuje na wyjście standardowe w dowolnym formacie:
      - liczbę przeczytanych plików, sumaryczną liczbę znaków, sumaryczną liczbę słów, sumaryczną liczbę wierszy, znak występujący najczęściej, słowo występujące najczęściej.

Punkty: 3

4. Z wykorzystaniem programów i poleceń wybranego systemu operacyjnego (np. zip, tar, mv, cp, itd.) oraz modułu [subprocess](#) skonstruuj przedstawione poniżej skrypty. Zadbaj o to, by wspólne funkcjonalności dla obu skryptów zostały wyodrębnione do niezależnego modułu.
- skrypt `backup.py` do tworzenia kopii zapasowych, który:
    - przyjmuje jako argument linii komend ścieżkę do katalogu w systemie plików,

- ii. tworzy archiwum tar.gz zawierające wszystkie pliki z folderu przekazanego jako argument.
  1. niech nazwa pliku ma postać `{timestamp}-{dirname}.{ext}`, gdzie:
    - a. timestamp - znacznik czasu zawierający kolejno rok, miesiąc, dzień, godzinę, minutę, sekundę utworzenia pliku,
    - b. dirname oznacza nazwę katalogu,
    - c. ext oznacza rozszerzenie pliku z archiwum.
- iii. przenosi plik do katalogu o nazwie `.backups` w folderze użytkownika. Jeśli ten folder nie istnieje, program go tworzy.
- iv. program pozwala na modyfikację lokalizacji katalogu `.backups` poprzez zmienną środowiskową `BACKUPS_DIR`. Przykładowo, wywołanie programu


```
BACKUPS_DIR=/home/user/alt_backups python backup.py data
```

 spowoduje wykonanie kopii zapasowej plików z katalogu `data` oraz zapisanie jej w katalogu `/home/user/alt_backups`.
- v. dodatkowo, w katalogu `BACKUPS_DIR` skrypt powinien utworzyć plik zawierający historię wykonanych kopii zapasowych.
  1. Plik powinien mieć format `*.json`.
  2. W pliku powinien zostać zapisany rekord w wybranym formacie zawierający:
    - a. datę wykonania kopii zapasowej,
    - b. pełną lokalizację skopiowanego katalogu
    - c. nazwę pliku z kopią zapasową.
  3. W przypadku, gdy plik już istnieje, należy zmodyfikować plik, dopisując rekord do pliku.
- b. skrypt `restore.py` do przywrócenia katalogu z kopii zapasowej;
  - i. skrypt powinien przyjmować jako argument linii komend ścieżkę do katalogu w systemie plików,
    1. jeżeli ścieżka nie zostanie jawnie podana, należy przyjąć za ścieżkę [obecny katalog roboczy](#).
  - ii. program pozwala na modyfikację lokalizacji katalogu `.backups` poprzez zmienną środowiskową `BACKUPS_DIR`.
  - iii. po uruchomieniu, skrypt powinien przeanalizować plik z historią wykonanych kopii zapasowych i wyświetlić użytkownikowi ich ponumerowaną listę w kolejności od najmłodszego do najstarszego.
  - iv. użytkownik powinien wskazać wybraną kopię zapasową do przywrócenia, podając jej numer na wejście standardowe.
  - v. po wybraniu kopii, skrypt powinien usunąć zawartość katalogu, a następnie rozpakować archiwum zawierające wybraną kopię zapasową do podanej ścieżki.

Punkty: 5